

۱. معرفی درس و منطق آن:

بر اساس فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، معلم از مهم‌ترین ارکان فرآیند تربیت است. بنابراین یکی از بایسته‌های تحول در سطح واقعیت میدانی نظام تعلیم و تربیت کشور، وجود معلمانی آگاه و متدین در تراز گام دوم انقلاب اسلامی است که درکی عمیق و باوری استوار به تحول مطلوب داشته باشند. مهارت‌آموز برای ایفای نقش حرفه‌ای خود در راستای تربیت مطلوب مبتنی بر سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، باید ضمن شناخت مفاهیم اساسی مندرج در سند و بنیادهای فلسفی آن‌ها، جایگاه خود را به مثابه کارگزار نظام تعلیم و تربیت رسمی یا معلم فکور و عامل اصلی راهبری تحول در کلاس درس بشناسد و آگاهانه این مسؤلیت خطیر را بر عهده گیرد. برای این منظور در بازنگری جدید، این درس جایگزین درس «اسناد تحولی و فلسفه تعلیم و تربیت در ج. ا. ا.» شده است.

نام درس: معلم تحول آفرین (در آیین اسناد بالادستی / معلم به مثابه عامل تحول در اسناد بالادستی تربیتی)	مشخصات درس
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری، مهارت آموز قادر خواهد بود:	نوع درس: نظری
۱۲. با درک مفاهیم اساسی ناظر به چیستی تربیت بر اساس فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی مبتنی بر سند تحول بنیادین، چهارچوب نظری تحول مطلوب در تراز گام دوم انقلاب را بشناسد.	تعداد واحد: ۲
۱۳. با شناخت ویژگی‌های منحصر به فرد فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی مبتنی بر سند تحول بنیادین، جایگاه خود را به مثابه عامل تحول در نظام تربیت رسمی بشناسد.	تعداد ساعت: ۳۲
	شایستگی کلیدی: تربیت اسلامی
	دروس پیش‌نیاز: -
	استاد متخصص برای تدریس: استاد
	مجوز دار از سوی دبیرخانه هماهنگی گروه
	های معارف و تربیت اسلامی دانشگاه

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

بخش اول: چیستی تحول

- روایت وضعیت موجود و مطلوب تربیت در نظام تربیت رسمی و عمومی کشور
- معناشناسی تحول و تحول خواهی
- معناشناسی تربیت (با تاکید بر ارتباط اصطلاحات کلیدی تعریف با تحول خواهی مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی: حیات طیبه، نظام معیار اسلامی، هویت یکپارچه ایرانی - اسلامی، فطرت گرایی توحیدی)

فعالیت یادگیری

- مطالعه و جمع آوری مطالب درباره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس و ارائه آن به کلاس و استاد
- بحث درباره چیستی و چرایی تربیت و مفاهیم اساسی تعریف تربیت و ضرورت تحول خواهی بنیادین وضع موجود

فعالیت عملکردی

- مقایسه تعاریف تربیت در نگاه مکاتب مختلف تربیتی با تعریف مورد قبول در سند تحول بنیادین
- تامل درباره ارتباط مفاهیم اساسی تعریف تربیت با واقعیت عملی نظام تعلیم و تربیت رسمی کشور
- مقایسه تحول بنیادین و تغییر برنامه‌های سطحی

بخش دوم: ضرورت و چرایی تحول

- ضرورت تحول خواهی بنیادین (ناظر به زیربنای فکری وضع موجود)
- نظریه اسلامی تعلیم و تربیت زیربنای تحول بنیادین
- مبانی معرفت‌شناختی با تأکید ویژه بر مبناگرایی در توجیه معرفت
- مبانی هستی‌شناختی با تأکید ویژه بر واقعیت‌های غیرمادی و سلسله مراتب موجودات در عالم هستی
- مبانی خداشناختی با تأکید بر توحید در ربوبیت تشریحی و معادباوری
- مبانی انسان‌شناختی با تأکید بر اصالت بعد غیرمادی انسان، کرامت ذاتی و اکتسابی وی و آزادی و اختیار
- مبانی ارزش‌شناختی با تأکید بر واقعی بودن معیار و مصداق ارزش، ثابت بودن اصول ارزشی و قرب اختیاری به خداوند به مثابه ارزش ذاتی و غایی در اسلام

فعالیت یادگیری

- مطالعه مبانی نظری سند تحول و سایر منابع فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی با تأکید بر مبانی یاد شده

فعالیت عملکردی

- بحث درباره دلالت‌های تربیتی مبانی نظری در تحول با تأکید بر نقش معلم به مثابه مربی
- مقایسه مبانی فوق از دیدگاه اسلامی با مکاتب دیگر و دلالت آن در فعالیت‌های تعلیمی و تربیتی مدارس

بخش سوم: چگونگی تحول

- انگاره‌های گوناگون از معلمی (معلم به مثابه مهندس، نجار، فروشنده و ...) و انگاره مختار مبتنی بر سند تحول بنیادین (معلم به مثابه مربی)
- چگونگی تحول آفرینی معلم در موقعیت‌های دشوار با تأکید بر چرخش‌های تحولی بر اساس اسناد بالادستی تربیتی در نظام تعلیم و تربیت رسمی کشور
- (درس آشنایی با تجارب مدارس اسلامی نمونه‌هایی از مصادیق و مثال‌های عملیاتی را گزارش خواهد نمود؛ لذا این بخش با تأکید بر ارائه مصادیق چرخش‌های تحولی که یک معلم می‌تواند خلاقانه در مدرسه خود عملیاتی نماید، ارائه شود)

فعالیت یادگیری

- مطالعه منابع مرتبط با انگاره‌های مختلف از معلمی
- مطالعه اسناد تحولی و زیرنظام‌های تحول بنیادین در آموزش و پرورش در زمینه چرخش‌های تحولی

فعالیت عملکردی

- نقد و بررسی تفصیلی هر یک از انگاره‌های مزبور با ارجاع به مبانی فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی
- بحث و بررسی نقش معلم به مثابه عامل تحول‌آفرین در نظام تعلیم و تربیت اسلامی
- بررسی چرخش‌های ممکن توسط معلم در ساختار متمرکز و بوروکراتیک فعلی با تاکید بر گفتمان سازی و کار تشکیلاتی

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

ارائه محتوای مباحث به روش توضیحی همراه با بهره‌گیری روش پرسش و پاسخ توسط استاد و در مواقع لازم استفاده از روش بحث گروهی

پیش مطالعه و تحقیق فردی برای حضور فعال تر در مباحث کلاسی و ارائه گزارش پیش مطالعه به کلاس و استاد به صورت مکتوب توسط مهارت‌آموز

انجام فعالیت‌های یادگیری مربوط به هر بحث به روش فردی یا گروهی در کلاس یا خارج از کلاس و ارائه به استاد به روش مکتوب توسط مهارت‌آموز و بررسی و اعلام نظر به موقع استاد درس

۴. منابع آموزشی

- شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰). مبانی نظری سند تحول بنیادین تعلیم و تربیت رسمی و عمومی (بخش اول و دوم، صص از ابتدا تا ص ۳۰۸ و بخش چرخش‌های تحول‌آفرین، صص: ۴۱۳-۴۱۸)
- شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰). سند تحول بنیادین آموزش و پرورش.
- شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰). سند برنامه درسی ملی. وزارت آموزش و پرورش.
- فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی (۱۳۹۱). جمعی از نویسندگان زیر نظر علامه مصباح یزدی، انتشارات مدرسه برهان (بخش دوم مبانی تعلیم و تربیت، صص: ۸۳-۲۱۱).
- فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی (۱۴۰۰). محمد داوودی و حسین کارآمد، نشر مشترک دانشگاه فرهنگیان و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشنهادی)

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد مهارت‌آموز در فعالیت‌های یادگیری پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها به میزان ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی به میزان ۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاکها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

